



## Església Parroquial de Sant Martí de Tous

Sant Martí de Tous

- Comparteix:
- [Facebook](#)
- [Twitter](#)

### Ubicació

**Comarca:** Anoia  
**Lloc/Adreça:** Plaça de l'església, 4. Nucli urbà.  
**Alçada:** 453

### Coordenades:

**Latitud:** 41.55997  
**Longitud:** 1.52447  
**UTM Est (X):** 376960  
**UTM Nord (Y):** 4601973

### Classificació

**Número de fitxa:** 08226-116  
**Àmbit:** Patrimoni immoble  
**Tipologia:** Edifici  
**Estil / època:** Contemporani Neoclàssic  
**Segle:** XIX  
**Any:** 1892  
**Estat de conservació:** Bo  
**Protecció:** Legal  
**Observacions protecció:** BCIL. Catàleg bens a protegir POUM 2012  
**Accés:** Fàcil  
**Ús actual:** Religios  
**Titularitat:** Privada  
**Titular:** Bisbat de Vic

### Fitxes associades:

[Retaule de la Mare de Déu del Roser](#)

[Sarcòfag de Bernat de Tous](#)  
[Pica baptismal](#)

**Autor de la fitxa:** Núria Cabañas

## Descripció

L'església parroquial de Sant Martí de Tous fou construïda l'any 1892 sobre l'antiga església d'estil gòtic de la qual es conserven alguns vestigis com un finestral doble amb arcs apuntats polilobulada i l'escala del campanar. L'edifici de planta rectangular s'articula en una sola nau amb quatre capelles a cada lateral dedicades a diversos Sants. En destaca la primera i la segona capella situades a la paret de ponent. La primera alberga diferents peces entre les quals en destaca una pica baptismal i el sarcòfag de Bernat de Tous del segle XIV. La segona capella esta dedicada a la Verge del Roser i alberga quadres que formaven part del retaule del Roser del segle XVI. La coberta és amb volta de canó sostinguda per arcs faixons. L'altar cobert per un baldaquí que fou reconstruït després de la Guerra Civil amb Sant Martí, escultura de la dècada de 1960. A la zona del presbiteri hi ha una pintura mural de Domènec Corbella Llobet, realitzada l'any 1980. En ella s'hi representa el Pantocràtor acollidor envoltat de dos àngels i dels quatre evangelis. Sobre l'entrada s'hi situa el cor, amb un òrgan de vent de la dècada de 1980 extret d'una església de Barcelona. La façana de l'església és de blocs de pedra ben escairats lligats amb argamassa i ciment i col·locats en filades regulars. La porta principal d'arc de mig punt amb decoració a baix relleu al timpà s'obre a la paret de migjorn. A banda i banda del portal hi ha dos òculs, un d'ells tapiat, i sobre el portal el rosetó amb un vitrall del segle XX. Damunt el rosetó hi ha una petita fornícula d'arc de mig punt i tota la façana està coronada per una creu de pedra. Al costat dret hi ha el campanar quadrangular tipus torre amb una finestra d'arc de mig punt a cada costat amb un rellotge amb números romans edificat l'any 1920. El parament es de pedra petita lligada amb argamassa col·locades en filades més o menys regulars i les cantonades reforçades amb pedra ben escairada i de mida més gran.

## Història

La parròquia de Tous consta esmentada en la llista de parròquies del segle XII del Bisbat de Vic, tot i que es lògic que s'edifiqués una primitiva església al costat del castell de Tous, considerada part integrant del castell o posada sota la seva protecció, com succeeix a Òdena, Montbui i Clariana.

L'any 1334 es va començar a edificar l'església d'estil gòtic, a càrrec dels feligresos i sota la vigilància de Bernat de Tous que finalitzaren l'any 1358. Segons Artur Osona l'església era d'una sola nau amb el portal rodó i amb una capella del gòtic pus enfront el portal, la capella de Sant Joan, construïda posteriorment a petició del mossèn Guillem de Quadres. Entorn l'any 1592, l'altar de Sant Joan i també de Sant Jaume s'havien convertit en l'altar del Roser segons mossèn Sebastià Quadres. L'església fou enderrocada i s'hi edifica al damunt l'actual església d'estil neoclàssic l'any 1892. L'any 1894 va ser beneïda pel bisbe Morgades.

Durant la Guerra Civil l'església es va utilitzar com a magatzem i tot el que hi havia al seu interior va desaparèixer.

## Bibliografia

AAVV. (2003): Tous, mil anys d'història. Publicacions de l'Abadia de Montserrat

1981. Editorial Claret, Sau.

Catàleg de béns protegits per al POUM de de Sant Martí de Tous. Ajuntament de Sant Martí de Tous. Febrer de 2012.

GAVÍN, JM. (1988): Inventari d'esglésies. Anoia-Conca de Barbarà. Vol. 16. Arxiu Gavín

GIRALT, C; JUNYENT, R; PLANS, S. (1998). El retaule del Roser de Sant Martí de Tous.

Fra Damià Vicens i la pintura a la sotvegueria d'igualada a la darrereria del segle XVI. Centre d'Estudis Comarcals

Triptic de la pintura m

us. 2017.



